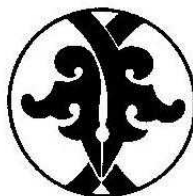

قلمرو نظارت دولت بر حقوق و تکالیف والدین کودک

تألیف:

غزاله رفاعی

دانش آموزانه تبارشناسی ارشد حقوق خانواده و پژوهشگر

انتشارات امجد

سرشناسه	: رفاعی، غزاله،
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: قلمرو نظارت دولت بر حقوق و تکالیف والدین کودک / تالیف غزاله رفاعی.
مشخصات نشر	: تهران: امجد، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶۹-۰۹-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: حقوق کودک -- ایران
موضوع	: Children's rights -- Iran
موضوع	: حقوق کودک -- ایران -- سیاست دولت
موضوع	: Children's rights-- Government policy -- Iran
رده بندی کنگره	: KMH ۵۱۵/۵
رده بندی دیسی	: ۳۴۶/۵۵۰۱۳۵
شماره کتابشناسی	: ۶۲۳۹۰۷۱

قلمرو نظارت دولت بر حقوق و تکالیف والدین کودک

تألیف: غزاله رفاعی

انتشارات امجد

تعداد: ۲۲۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۹

حق چاپ محفوظ و منحصراً «امجد» است.

دفتر مرکزی امجد

تهران، خیابان منیری جاوید، پلاک ۵۷، طبقه اول شمالی

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۶۳۰۵۹ - ۶۶۴۶۳۰۵۹

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶۹-۰۹-۳

ISBN: 978-622-7269-09-3

فروشگاه: خیابان منیری جاوید، تقاطع شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹ - تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۷
مقدمه.....	۹
فصل اول: مفاهیم.....	۱۷
۱-۱-۱ حق.....	۱۷
۱-۱-۱-۱ مفهوم حق در لغت.....	۱۷
۱-۱-۱-۲ مفهوم حق در اصطلاح.....	۱۸
۱-۱-۱-۳ انواع و مراحل حق.....	۱۹
۲-۱ تکالیف.....	۲۰
۱-۲-۱ مفهوم تکلیف در لغت.....	۲۰
۲-۲-۱ مفهوم تکلیف در اصطلاح.....	۲۰
۳-۲-۱ رابطه حق و تکالیف.....	۲۱
۳-۱ والدین.....	۲۳
۱-۳-۱ مفهوم والدین از سر لغت.....	۲۳
۲-۳-۱ مفهوم والدین از نظر فقه و حقوق اسلامی.....	۲۳
۴-۱ کودک.....	۲۴
۱-۴-۱ کودک در لغت و مفهوم آن.....	۲۵
۲-۴-۱ مفهوم کودک در اصطلاح حقوق ایران، کنوانسیون حقوق کودک.....	۲۵
۳-۴-۱ کودک در اصطلاح فقه اسلامی.....	۲۷
۴-۴-۱ سن کودک در قانون ایران و تطبیق آن با کنوانسیون حقوق کودک.....	۲۸
۵-۱ دولت.....	۳۰
۱-۵-۱ مفهوم دولت در لغت.....	۳۰
۲-۵-۱ مفهوم دولت از نظر حقوق ایران.....	۳۰
۳-۵-۱ دولت در اصطلاح فقه و حقوق.....	۳۱
۴-۵-۱ تعریف دولت و اجزا و عناصر آن.....	۳۲
فصل دوم: نظارت دولت بر حقوق و تکالیف والدین کودک.....	۳۳
۱-۲ حقوق.....	۳۳
۱-۱-۲ حق احترام به والدین.....	۳۶
۲-۱-۲ حق بر آموزش اخلاقی و مذهبی کودک.....	۳۷
۲-۲ تکالیف.....	۳۸

۶ □ قلمرو نظارت دولت بر حقوق و تکالیف والدین کودک

۳۹.....	۲-۲-۱- تکلیف بر تحصیل تابعیت
۴۲.....	۲-۲-۲- تکلیف بر ثبت ولادت
۴۴.....	۲-۲-۱- تکلیف بر اخذ شناسنامه
۴۴.....	۲-۲-۲- تکلیف بر گذاردن نام و نام خانوادگی
۴۷.....	۲-۲-۳- تکلیف بر پرداخت نفقه کودک
۵۰.....	۲-۲-۴- تکلیف بر قیمومت
۵۵.....	فصل سوم: نظارت دولت بر حقوق و تکالیف به هم آمیخته والدین کودک
۵۷.....	۳-۱- حضانت (نگهداری)
۶۹.....	۳-۱-۱- حق کودک بر سرپرستی
۷۴.....	۳-۱-۲- حق کودک بر حیات
۷۷.....	۳-۱-۳- حق کودک بر رضاع (شیردادن)
۸۱.....	۳-۱-۴- حق کودک بر زندگی با والدین
۸۳.....	۳-۱-۵- حق کودک بر بهره‌ناری از سلامت جسم و روان
۸۵.....	۳-۱-۶- حق کودک بر حریم خصوصی
۸۹.....	۳-۱-۷- حق کودک بر بازی و تفریح و سرگرمی
۹۱.....	۳-۲- تربیت
۹۸.....	۳-۲-۱- حدود تربیت و تنبیه کودک از سوی والدین
۱۰۶.....	۳-۲-۲- حق کودک بر آموزش و تعلیم
۱۱۰.....	۳-۳- ولایت
۱۱۶.....	۳-۳-۱- حفظ و اداره امور مالی کودک
۱۱۷.....	۳-۳-۲- تزویج کودک
۱۲۲.....	۳-۳-۳- اشتغال کودک
۱۲۵.....	۳-۴- نسب
۱۲۹.....	نتایج و پیشنهادها
۱۴۱.....	منابع

پیشگفتار

والدین در قبال فرزندان خود مسئولیت دارند، آن‌ها مسئول حفظ و تامین سلامت و تربیت کودکان خویش هستند و می‌بایست موجبات رشد آنان را فراهم آورند. در واقع والدین نسبت به حفظ حرمت و صیانت خانواده و به خصوص کودکان از آفات و آسیب‌ها و توانا نمودن آنها در ابعاد شناختی و رفتاری جهت هدایت آن‌ها، در مسیر صحیح زندگی مسئول می‌باشد که این امر نیازمند تقویت و توسعه آگاهی والدین از سوی دولت و ارتقای امنیت و کمک به آنها، توجه نسبت به تخصیص زمان کافی در جهت تربیت فرزندان و احقاق حقوق کودکان‌شان می‌باشد. بنابراین تکلیف اصلی برنامه‌ریزی در خصوص حقوق کودکان برعهده‌ی والدین است اما این مسئله از مسئولیتی که متوجه دولت است، نمی‌کاهد. درواقع آثار مراقبت و نگهداری صحیح ابتدای متوجه والدین کودک و بعد جامعه و حکومت می‌باشد تا بتوان با ایجاد و برانگیختن امکانات و ابزارها وسازوکارهای لازم در راستای آموزش و آگاهی والدین و سیوای صحیح فرزندپروری گام برداشت که این امر می‌تواند از سوی نهادهای اجرایی و قانونی صورت پذیرد. به دیگر سخن رعایت حقوق کودکان با در نظر گرفتن رعایت اصل مصالح و منافع از سوی والدین‌شان همواره در قوانین و لوایح داخلی و کنوانسیون‌های بین‌المللی مورد توجه قانون‌گذاران و حمایت دولت‌ها بوده است. بدین بیان که بر این امر تاکید شده است که تصویب قوانین و مقررات در این خصوص می‌بایست در راستای نظارت همه جانبه و حمایت در جهت بر رعایت این حقوق از سوی والدین و تضمین و تامین سلامت جسمی و روانی کودکان باشد. بنابراین تبیین این قلمروی نظارت، در این اثر مورد نظر قرار گرفته و در پی پاسی به این پرسش هستیم که محدوده نظارت دولت بر قلمرو حقوق و تکالیف والدین کودک چه می‌باشد. با این تاکید که همواره نظارت دولت‌ها بر تکالیف والدین باید حمایت‌گر باشد تا بتوان با استفاده از تجربه کشورهای توسعه یافته در این خصوص ضمن تامین امکانات از ظرفیت نهادهای مردمی و سایر دستگاه‌های اجرایی بهره جست.